

Jaarplan activiteiten bodembeheer in 2023

Dit jaarplan is vastgesteld door het SIKB-bestuur op 13 april 2023

Versie: Definitief
Datum: 13 april 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. <i>Missie, werkwijze en activiteiten SIKB</i>	3
2. <i>Trends in het werkveld bodembeheer</i>	3
3. <i>Scope werkveld bodembeheer</i>	5
4. <i>Programmaliijnen bodembeheer 2022-2024</i>	6
5. <i>Terugblik activiteiten 2022</i>	7
6. <i>Jaarplan Bodembeheer 2023</i>	12
Bijlage 1. Voorgenomen activiteiten 2023	13
Bijlage 2. Overzicht uitvoering jaarplan 2022	18

1. Missie, werkwijze en activiteiten SIKB

SIKB is een netwerkorganisatie die alle spelers (bedrijfsleven en overheid) bij elkaar brengt om samen de kwaliteit van de uitvoering van archeologie en het (water-) bodembeheer te borgen en waar mogelijk te verbeteren. SIKB biedt op een concrete manier inhoudelijke ondersteuning voor de uitvoeringspraktijk van archeologie en het (water-) bodembeheer. SIKB werkt samen met deze spelers aan instrumenten en kennisoverdracht voor de hele keten van opdrachtgevers, uitvoerende bedrijven en bevoegd gezag.

De SIKB-activiteiten bestaan uit het samen met betrokkenen ontwikkelen van (werk)methoden, het vastleggen van deze methoden in handreikingen of richtlijnen en het bieden van een platform voor kennisoverdracht en kennisdeling. Bij de activiteiten van SIKB staan de volgende uitgangspunten centraal:

- Aandacht voor ervaring en vakmanschap;
- Vernieuwing van proces en techniek;
- Duidelijke werkafspraken, en
- Borging van kwaliteit.

Werken aan kwaliteitsverbetering is werken met mensen, en vraagt om een goed samenwerkingsproces waarin alle belangen en relevante (praktijk)kennis worden betrokken. Bij het opstellen en beheren van kwaliteitsrichtlijnen (accreditatieschema's en beoordelingsrichtlijnen met bijbehorende protocollen en normbladen) is het organiseren van deze processen de standaardwerkwijze van SIKB.

We zien dat de kwaliteitsborging zich verder ontwikkelt. Dit komt niet alleen voort uit wet- en regelgeving. Ook signalen uit het werkveld nodigen uit tot verdieping en verbreding van de thema's waarin SIKB actief is, en tot verbreding van de scope van de instrumenten voor thema's waarin SIKB al langer actief is.

Bij al deze werkzaamheden is samenwerking met andere partijen in het veld van groot belang. Rijkswaterstaat, Deltares, RIVM, TNO en SIKB hebben hun samenwerking geïntensiveerd in het Expertisenetwerk Bodem en Ondergrond. Samen met het Informatiehuis Water en Stichting RIONED ontwikkelt en beheert SIKB datastandaarden voor de uitwisseling van digitale data in de domeinen Bodem, Water en Archeologie, inclusief het bevorderen van het gebruik van deze standaarden. Deze standaarden maken foutloze uitwisseling van digitale gegevens binnen de gehele keten (inzameling – verwerking – besluitvorming) mogelijk.

2. Trends in het werkveld bodembeheer

SIKB wil het werkveld faciliteren met kennis en instrumenten die nodig zijn om adequaat in te spelen op de huidige wetgeving, maar ook op de maatschappelijke trends die relevant zijn voor de werkvelden waarin SIKB actief is.

Klimaatverandering, groei van de wereldbevolking en energievraagstukken zijn de grote maatschappelijke opgaven van deze tijd. Zowel internationaal als nationaal worden deze opgaven opgepakt. De Verenigde Naties hebben een lijst met 17 Sustainable Development Goals (SDG's) opgesteld die in het jaar 2030 bereikt moeten zijn. Overheden spannen zich onder meer in om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, de biodiversiteit te vergroten en meer grondstoffen

hoogwaardig te recyclen. Deze vraagstukken en hun oplossingen of aanpak zullen gevolgen hebben voor, en/of gediend kunnen worden door, kwaliteitsborging van in onder meer de werkvelden bodem, water en datastandaarden. Daarom heeft het bestuur van SIKB het programmabureau gevraagd om voor een aantal maatschappelijke opgaven te beschouwen welke rol SIKB in de toekomst ten aanzien hiervan zou kunnen vervullen. Het betreft klimaatadaptatie, circulaire economie en energietransitie. Deze opgaven zullen zowel kansen als bedreigingen voor het behoud van milieukwaliteit en archeologische waarden met zich meebrengen.

In operationele zin zien we op dit moment de volgende trends in het bodembeheer:

Toenemende integraliteit

- Ondersteund door de voorbereiding van de Omgevingswet en Omgevingsbesluiten (inwerkingtreding verwacht per 1 januari 2024) is een toenemende integraliteit waar te nemen in besluitvorming over bodem- en grondwater gerelateerde werkzaamheden;
- Deze trend wordt versterkt door actuele maatschappelijke opgaven zoals hiervoor beschreven: energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en behoud en herstel van biodiversiteit. Zij hebben gevolgen voor het gebruik en beheer van bodem, grondwater en ondergrond. Dit leidt tot nieuwe dilemma's, bijvoorbeeld tussen:
 - de ambities voor circulaire economie en de zorgplicht;
 - de ambities met betrekking tot bodemenergie in het kader van de energietransitie enerzijds en zorgvuldig gebruik van de ondergrond en bescherming van andere gebruiksfuncties in de ondergrond anderzijds.
- Toenemende aandacht voor duurzaam gebruik en beheer van het natuurlijk kapitaal van bodem en ondergrond. De Omgevingswet biedt decentrale overheden de mogelijkheid om hiervoor doelen en regels vast te stellen in het regionale en lokale omgevingsbeleid.
- In relatie daarmee een toenemende accentverlegging: meer gericht op gebruik van het kapitaal dat de bodem vormt.

Maatschappelijke vraagstukken

- Maatschappelijke aandacht in de media voor hergebruik van (verontreinigde/gereinigde) grond en mogelijke misstanden daarbij;
- De Inspectie Leefomgeving & Transport heeft in haar Meerjarenplan ILT 2020-2024 de 'aantasting van bodem, grond- en oppervlaktewater' als hoog risico benoemd, waarvoor ILT het programmatisch toezicht zal voortzetten. Het ministerie van I&W werkt samen met ILT en andere partners aan de implementatie van de naar aanleiding van de Beleidsevaluatie Kwalibo uitgewerkte voorstellen tot verbetering van het stelsel en de handhaving. Informatiedeling en samenwerking met andere toezichthouders is daarbij een aandachtspunt.
- Afronding van de bodemsaneringsoperatie en overgang naar langdurig beheer van achterblijvende (rest)verontreinigingen in bodem en grondwater. Dit vraagt om kennisuitwisseling en uitvoeringsinstrumenten voor organisatie van (na)zorg en gebiedsgericht (grondwater)beheer en het toezicht daarop. Tot op heden vindt beperkte monitoring van toepassingen van verontreinigde grond en bouwstoffen plaats;
- Toenemend belang van digitaal werken vanwege digitalisering van de samenleving en toenemende integraliteit van afwegingen over inrichting en gebruik van de ruimte.

Uitdagingen schemabeheer

- Beperkte flexibiliteit met betrekking tot wijziging van de kwaliteitsborgingsschema's, door verlaging van de frequentie van wijziging van de Regeling bodemkwaliteit naar eenmaal per jaar.
- Een afnemend belang van generieke normen, en daarvoor in de plaats een toenemend gebruik van de risicobenadering om te bepalen of en zo ja welke ingrepen in de bodem noodzakelijk zijn;

- Toegenomen aandacht voor nieuwe verontreinigingsparameters, waardoor vraag ontstaat naar werkvoorschriften voor onderzoek naar niet genormeerde stoffen in (water)bodem en grondwater;
- Veranderende relatie tussen publieke en private partijen, die gevolgen kan hebben voor de verhouding tussen deze partijen in SIKB-verband;
- De rol van lokale overheden in alle domeinen van het omgevingsbeleid wordt groter vanwege de decentralisatiegedachte, die wordt ondersteund door de komende Omgevingswet. Daarbij blijft er behoefte aan goede invulling van de systeemverantwoordelijkheid door de rijksoverheid;
- Werkzaamheden worden in toenemende mate via aanbestedingen in de markt gezet. De gang van zaken tijdens het aanbestedingsproces bemoeilijkt soms het leveren van kwaliteit (bijvoorbeeld de toedeling van risico's of het verstrekken van informatie).

Innovatie

- Stagnatie bij het toepassen van extensieve veldwerktechnieken en ontwikkeling van de kwaliteitsborging daarbij. Het is wenselijk dat meetwaarden van extensieve meetmethoden die een rol spelen in de beoordeling van verontreinigingssituaties, onder kwaliteitsborging en erkenning worden uitgevoerd;
- De verplichte certificeringsregeling wordt als belemmerend voor innovaties gezien. Van de mogelijkheid tot 'alternatieve werkwijzen' die alle schema's bieden, wordt echter niet of nauwelijks gebruik gemaakt;
- Daarmee samenhangend: ontbreken van draagvlak in de bodemonderzoeksector om innovaties in verplichte schema's voor bodemonderzoek onder te brengen.

3. Scope werkveld bodembeheer

Het werkveld bodembeheer omvat momenteel de volgende thema's:

- Milieuhygiënisch veldwerk voor bodembeheer, chemische laboratoriumanalyses, bodemsanering en de milieuhygiënische begeleiding daarvan, grondreiniging, partijkeuringen, partijbeheer en samenvoegen van grondproducten en keuring en afzet van grond;
- Milieuhygiënisch veldwerk voor waterbodembeheer, baggervolumebepalingen, ingrepen in de waterbodem, milieukundige begeleiding, beheer van baggerdepots, reiniging, keuring en afzet van baggerspecie;
- Mechanisch boren, bodemenergiesystemen, bronbemalingen, sleufloze technieken, brandputten.

SIKB richt zich daarbij op de volgende doelgroepen: overheden, opdrachtgevers, uitvoerende partijen.

SIKB zet de volgende instrumenten in om samen met uitvoerende bedrijven, bevoegd gezag en opdrachtgevers de kwaliteit van de uitvoering van (water)bodembeheer te borgen en waar mogelijk te verbeteren:

- Duidelijke werkafspraken (protocollen, handreikingen, normbladen, BUM's, HUM's en controlelijsten voor toezicht, standaarden voor databeheer voor digitaal werken in de keten);
- Borging van de werkafspraken (accreditatieschema's, certificatieschema's, beoordelingsrichtlijnen);
- Kennisoverdracht (platforms, themabijeenkomsten, opleidingen, examens);

- Voorlichting en informatie: (nieuwsberichten, uitdragen van feiten en achtergronden, blogs en commentaren). SIKB hecht eraan bodem en ondergrond op een positieve wijze te ‘framen’ en de sector voor een brede range aan doelgroepen aantrekkelijk(er) te maken;
- Ondersteunende tools (websites en apps).

4. Programmalijnen bodembeheer 2022-2024

Het programma Bodembeheer blijft zich in de jaren 2022-2024 op de volgende programmalijnen richten:

1. Effectief en actueel stelsel;
2. Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig;
3. Kennis op orde.

Ad 1) Programmalijn ‘Effectief en actueel stelsel’

In de programmaperiode zal het motto voor deze programmalijn zijn: ‘Vereenvoudigen, harmoniseren en versnellen’.

De activiteiten in deze programmalijn hebben tot doel om te borgen dat de SIKB-documenten en tools blijven voldoen aan de volgende criteria:

- Inhoudelijk actueel;
- Eenvoudig en doelmatig van opzet;
- Transparant en onderling uniform waar mogelijk;
- Goed leesbaar en aantrekkelijk voor de gebruikers;
- Verwijzingen naar andere norm-documenten op orde;
- Internationaal ontsloten via Engelstalige samenvatting;
- Flexibel, zodat nieuwe kennis en technieken snel de weg naar de praktijk vinden.

Ad 2) Programmalijn ‘Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig’

Binnen deze programmalijn worden activiteiten uitgevoerd gericht op:

1. Bevorderen acceptatie en toepassing technische vernieuwingen, zoals alternatieve werkwijzen, extensieve meettechnieken en sleufloze boortechnieken. Waar extensieve meettechnieken bijdragen aan het beoordelen van de verontreinigingssituatie is kwaliteitsborging onder de erkenningsregeling wenselijk.
2. Bevorderen digitaal werken en gebruik van Big Data.
3. (Door)ontwikkelen van instrumenten en kennisoverdracht daarover om de sector te ondersteunen bij het adequaat inspelen op actuele maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen binnen het werkveld bodembeheer (zie hoofdstuk 2).
4. Anticiperen op nieuwe wetgeving en zo nodig beïnvloeden wetgevingstraject met betrekking tot aspecten in de regelgeving die doorwerken naar het stelsel voor kwaliteitsborging. Hierbij vormen de beleidsontwikkelingen rondom zeer zorgwekkende stoffen in bodem, sediment en bouwstoffen, een belangrijk aandachtspunt.
5. Zo mogelijk anticiperen en adequaat reageren op publiciteit of politieke actualiteiten; waar mogelijk invloed uitoefenen met betrekking tot aspecten die doorwerken naar het stelsel voor kwaliteitsborging. Tevens actieve bijdrage leveren aan een positieve beeldvorming over het werken in het vakgebied van de (water)bodem.

Ad 3) Programmalijn ‘Kennis op orde’

Het wegvloeiën van bodemgerelateerde kennis bij overheden en bedrijven kan goede uitvoering van de werkzaamheden in de weg staan. De toenemende integraliteit van de werkzaamheden vraagt om verbreding van de kennis, maar op onderdelen ook op verdieping (bijvoorbeeld toepassen risicobenadering, scenario-denken, toepassingsmogelijkheden van extensieve veldwerktechnieken). Ook bij toenemende integraliteit van het werk blijft vakkennis van specialistische velden als waterbodems, bodem en grondwater noodzakelijk om deze aspecten op adequate manier te kunnen betrekken bij integrale afwegingen en bij gebruik van en werkzaamheden in en op de (water)bodem. Er blijkt bij de gebruikers van de SIKB-documenten (publiek en privaat) blijvend behoefte te zijn aan uitleg en verdieping over de (technische) achtergronden van bodemzaken. Naast kennisontwikkeling is blijvende aandacht voor kennisdoorwerking nodig.

Bijzonder aandachtspunt hierbij in deze programmaperiode is de bevordering van de toepassing van technische vernieuwingen, zoals extensieve veldwerktechnieken. Dit geldt ook voor de kennisbehoefte die ontstaat door de introductie van de Omgevingswet en daarbij behorende decentralisatie van bevoegdheden.

Voor de mensen die werkzaam zijn in het werkveld is het van belang om blijvend te investeren in de eigen kennis, om ook in de toekomst in staat te zijn om een relevante bijdrage te leveren aan maatschappelijke vraagstukken waarbij bodem en ondergrond een rol spelen.

Binnen deze programmalijn wordt kennis over de kwaliteitsborging van de uitvoering gedeeld met het werkveld via de volgende communicatiemiddelen:

- Websites van SIKB;
- Bijdrage aan de nieuwsbrief Tussen bodem en ondergrond;
- Platformbijeenkomsten;
- Opleidingen en cursussen;
- Themabijeenkomsten over (actualiteiten rondom) de toepassing van de SIKB-instrumenten voor bodembeheer, gericht op de gebruikers van deze instrumenten (uitvoerende bedrijven, bevoegd gezag, certificerende instellingen) en op opdrachtgevers;
- Het SIKB-jaarcongres;
- Presentaties op door externe partners verzorgde bijeenkomsten, symposia etc.
- Informatiedocumenten over specifieke onderwerpen.

Geëxperimenteerd wordt de inzet van nieuwe vormen van kennisuitwisseling, zoals 'blended learning' en 'e-learning', en video's en animatiefilmpjes.

5. Terugblik activiteiten 2022

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de door SIKB uitgevoerde werkzaamheden op het gebied van bodembeheer in 2022.

Een gedetailleerd overzicht van de uitvoering van geplande activiteiten in het jaarprogramma 2022, en van aanvullend daarop uitgevoerde activiteiten, is weergegeven in bijlage 2.

Herzieningen schema's bodembeheer

Aanpassing SIKB-schema's bodembeheer met het oog op de Omgevingswet

In 2020 en 2021 zijn voor alle schema's onder de erkenningsplicht de met het oog op de Omgevingswet aangepaste schema's voor bodembeheer vastgesteld.

In 2022 is de wijziging van BRL SIKB 12000 (Tijdelijke bemalingen) met het oog op de Omgevingswet vastgesteld. Dit schema valt niet onder de erkenningsplicht.

Deze vastgestelde wijzigingen zullen gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treden via publicatie in de Regeling bodemkwaliteit. In 2022 werd duidelijk dat datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw uitgesteld wordt: eerst naar 1 januari 2023 en in oktober naar 1 januari 2024.

Inhoudelijke herziening BRL SIKB 2000, 6000 en 7000

Begin 2022 zijn inhoudelijk herziene versies van BRL 2000, 6000 en 7000 vastgesteld.

Wijzigingsblad BRL SIKB 11000

Er is een wijzigingsblad bij BRL SIKB 11000 (Bodemenergiesystemen) vastgesteld. De wijziging betreft het toelaten van het gebruik van nieuwe circulatiemiddelen in gesloten bodemenergiesystemen.

Inwerkingtreding vastgestelde inhoudelijke herzieningen

De door het CCvD vastgestelde inhoudelijke herzieningen treden in werking na publicatie in de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) door het Ministerie van I&W. Het Ministerie van I&W is hiertoe nog niet overgegaan in 2022. Het CCvD Bodembeheer heeft op 22 juni 2022 I&W (opnieuw) verzocht om te bezien of de technisch-inhoudelijke wijzigingen uit de reeds goedgekeurde Wijzigingsbladen per 1 januari 2023 doorgevoerd kunnen worden, onafhankelijk van de Omgevingswet. Vanuit de opzet van de Wijzigingsbladen is dit mogelijk. Ook voor de nieuwe versie van BRL SIKB 2000, 6000 en 7000 past dit.

Het Ministerie van I&W bereidt momenteel een wijziging van de Rbk voor die men uiterlijk 1 juli 2023 wil laten ingaan. Met die wijziging zet I&W er op in dat de in werking treding van de nieuwe versies van AP04, AS SIKB 3000, BRL SIKB 2000 en het nieuwe Wijzigingsblad bij BRL SIKB 11000 niet hoeft te wachten tot de in werking treding van de Omgevingswet. Op verzoek van SIKB bekijkt I&W of daarnaast een extra wijziging van de Rbk kan worden gerealiseerd waarmee de overige documenten die SIKB sinds 2020 heeft vastgesteld voor de Omgevingswet in werking kunnen treden (meer specifiek BRL SIKB 6000 en 7000).

Modernisering BRL SIKB 12000

De inhoudelijke herziening van BRL SIKB 12000 (Tijdelijke bemalingen) is in 2021 gestart en loopt door in 2023.

Modernisering AS SIKB 1000 en 2000

De modernisering van de verouderde documenten AS SIKB 1000 en 2000 is in 2022 van start gegaan en loopt door in 2023. Gebleken is dat er sinds kort geen houders meer zijn van een accreditatiecertificaat voor AS SIKB 1000. Een voorstel voor het intrekken van dit schema wordt daarom momenteel door de belanghebbende organen binnen SIKB besproken.

Monsternamen en analyse PFAS – aanpassing BRL en AS SIKB 2000 (en mogelijk BRL en AS SIKB 1000) en AS SIKB 3000

In oktober 2022 is een project gestart voor het inbouwen van specifieke voorschriften voor het nemen van monsters voor analyse op PFAS. Het voorstel zal zijn om deze voorschriften in te bouwen in de protocollen onder BRL en AS SIKB 2000 en wellicht ook in die onder BRL en AS SIKB 1000. In hetzelfde project worden nieuwe prestatiebladen ontwikkeld voor de analyse van grondwatermonsters op PFAS. Deze zullen worden opgenomen in de protocollen onder AS SIKB

3000. Voor elk van beide trajecten is een begeleidingscommissie ingericht. Het project loopt door in 2023.

Doorontwikkeling Protocol 7510 en BRL SIKB 9335

Zomer 2021 is gestart met de herziening van Protocol 7510 en BRL SIKB 7500 (bewerken en reinigen grond). Gaandeweg het proces is geconstateerd dat hiervoor ook uitbreiding nodig is van BRL 9335 (Milieuhygiënische verklaringen voor Grond) met een nieuw protocol, specifiek voor kwalificeren van gereinigde grond. Het herzieningstraject heeft het grootste deel van 2022 in het teken gestaan van de verwerking van de beleidsvoornemens van I&W ten aanzien van gereinigde grond, zoals eind 2021 door de Staatssecretaris met de Tweede Kamer zijn gedeeld. De praktische uitwerking in protocollen loopt door in 2023.

On site en geofysische meettechnieken

Voor drie geselecteerde on site meettechnieken is de ontwikkeling van kwaliteitseisen inhoudelijk afgerond in 2022. De inzet hiervoor was om deze in te bouwen in BRL SIKB 2000 (en indien passend ook in BRL SIKB 1000). Het betreft Multi-parameter probes (grond en water), PID en de Handheld XRF. In overleg met de certificatie-instellingen bodembeheer, de Sectie Meten & Advies en de Sectie Grondstromen heeft SIKB in 2022 bij de Raad van Accreditatie ter beoordeling het voorstel neergelegd voor opnemen van eisen aan de uitvoering van metingen met XRF in een apart protocol onder AS en (als dat volgens de regels van accreditatie kan) BRL SIKB 2000. Deze meettechniek biedt meerwaarde voor bodemonderzoek en de werking ervan is voldoende gevalideerd is én de techniek past binnen de scope van het bestaande schema voor milieuhygiënisch bodem- en (water)bodemonderzoek. Na reactie van de Raad van Accreditatie zal dit project vervolgd worden.

De onderzoekstechnieken met MPP en PID zijn alleen geschikt voor indicatief onderzoek en daarom is ervoor gekozen om voor die technieken werkvoorschriften in een handreiking te publiceren.

Voor stimulering van de toepassing van geofysische meettechnieken is de voorkeur van de begeleidingscommissie om handreikingen voor opdrachtgevers en adviseurs te maken. In 2022 is hiertoe een waaier Geofysische meettechnieken voor opdrachtgevers (bij bevoegde gezagen en adviesbureaus in bodembeheer en archeologie) opgesteld.

Herziening documenten sleufloze technieken (horizontaal boren)

In 2019, resp. 2021, heeft SIKB in samenwerking met de NSTT drie documenten gepubliceerd ter verdere verbetering van de kwaliteit van sleufloze technieken (horizontaal boren). Intussen zijn met deze documenten de eerste ervaringen opgedaan en de sector heeft laten weten hier graag mee verder te gaan. In 2022 is een vervolg gegeven aan het project om op basis van de ervaringen een eerste verbeteringslag door te voeren in deze documenten. Vaststelling van de nieuwe versie van de documenten wordt verwacht in 2023.

Kennisdeling en kennisontwikkeling

Kennis-bijeenkomsten

In 2022 konden voor het eerst sinds twee jaar veel SIKB-bijeenkomsten weer in fysieke vorm plaatsvinden; het SIKB-congres, het Platform Bronbemalen, het Platform Bodembeheer, het Platform Baggernet en het Platform Toezicht Bodem.

In oktober 2022 vonden twee zeer goed bezochte regionale bijeenkomsten plaats over de wijzigingen in het de SIKB-schema's voor bodembeheer en bodembescherming met het oog op de Omgevingswet. Hieraan is bijgedragen door het Ministerie van I&W en Rijkswaterstaat Bodem+.

Bodembreed Academie

SIKB werkt samen met Stichting Bodembeheer Nederland en KOBO-HO aan het Online Leerplatform Bodem en Ondergrond. In 2022 is hiervoor een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In 2022 heeft uitbreiding van het kennisaanbod met diverse nieuwe e-learning-modules plaatsgevonden.

Video-serie 'De toepassing'

Onder de titel 'De toepassing' publiceert SIKB een reeks films van maximaal 10 minuten waarin de toepassing van een richtlijn of protocol uiteen wordt gezet, gefilmd op locatie, tijdens het werk, instructief en informatief. Voor bodembeheer is in 2022 een nieuwe video uitgebracht m.b.t. tijdelijke grondwaterbemalingen. Deze en andere video's zijn te vinden op het [SIKB TV kanaal](#).

Overige activiteiten

Vernieuwing Secties bodembeheer

Het CCvD heeft medio 2022 ingestemd met het creëren van 5 permanente secties voor clusters van schema's:

- Grondstromen: BRL SIKB 1000 – 7500 – 9335;
- Monsterneming en veldwerk: BRL SIKB 1000 – 2000;
- Graven, saneren en MKB: BRL SIKB 6000 – 7000;
- Mechanisch boren, bemalen en energieopslag: BRL SIKB 2100 – 11000 – 12000;
- Analyse: AS 3000 – AP04.

De Secties hebben de volgende taken:

- Interpretatievraagstukken (met rol voor CI-en tbv CI-overleg);
- Signalering ontwikkeling in / voor toegewezen schema's;
- Voorbereiden Wijzigingsbladen;
- Input voor / second opinion op schemawijzigingen van onder aansturing van begeleidingscommissies.
 - Bij het maken van een nieuwe versie van documenten (BRL/protocol) zullen daarvoor in principe tijdelijke begeleidingscommissies ingesteld.

De inzet is om de secties breed te bemensen vanuit deskundigheid, zowel vanuit het uitvoerende, adviserende en opdrachtgevende bedrijfsleven, als vanuit certificatie-instellingen, bevoegde gezagen en het Ministerie van I&W/RWS Bodem+. Facilitering van de secties geschiedt door SIKB, met uitzondering van de Sectie Analyse (facilitering door / in overleg met FENELAB).

De aanpak wordt na circa 1,5 jaar na invoering geëvalueerd.

De formatie van de secties is in de tweede helft van 2022 gestart en wordt naar verwachting in het voorjaar van 2023 afgerond. De Sectie Grondstromen kende reeds de nieuwe structuur en zal aldus continueren. Ook de Sectie Analyse zal in haar huidige vorm continueren.

I&W-programma Versterking kwalibo-stelsel

Eind 2020 heeft het Ministerie van I&W een brief naar de Tweede Kamer gestuurd over de 'opbrengst' van de rapporten over granuliet (door Wim Kuijken), de Beleidsevaluatie Kwalibo en het naleefgedrag (ILT/P2).

Het Ministerie van I&W is eind 2021 het Programma Versterking kwalibo-stelsel gestart. SIKB is in 2022 nauw betrokken geweest bij de uitvoering hiervan. Het programma loopt door in 2023.

Basis Registratie Ondergrond (BRO)

In opdracht van het Ministerie van BZK ontwikkelt SIKB samen met Geonovum de gegevensstandaard voor de opname van milieuhygiënische bodemdata in de Basis Registratie Ondergrond. Het project is het derde kwartaal van 2022 gestart en loopt door in 2023 en 2024.

Standaard 0101

In 2022 is gegevensstandaard SIKB 0101 geactualiseerd met het oog op de implementatie van de Omgevingswet.

In 2021 is gestart met een betere vastlegging van het werkproces beheer standaarden. De ontwikkeling van een nieuwe gebruiksvriendelijker domeintabellenservice (met financiële bijdrage van Bodem+), waarmee ook de voorbereiding op het Digitaal Stelsel Omgevingswet is gerealiseerd, is op SO. Hiervoor is een bijdrage van Bodem+ verkregen in voorjaar 2022 afgerond.

Herziening BUM's en HUM's voor bevoegde gezagen

SIKB beheert diverse besluitvormings uitvoerings methoden (BUM's) en handavings uitvoerings methoden (HUM) voor bevoegde gezagen.

De herziening van de BUM's en HUM's voor bodemenergie met het oog op de Omgevingswet is eind 2021 gestart. Daarbij zijn op basis van praktijkervaringen en nieuwe inzichten ook inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. In het derde kwartaal van 2022 zijn de documenten reactie als ontwerp gepubliceerd. Met de verwerking van de reacties worden de documenten in 2023 afgerond voor vaststelling.

Eind 2022 is de herziening van de HUM Wbb gestart, met het oogmerk om een HUM voor de milieubelastende activiteiten (mba) graven en saneren te maken. Op verzoek van de begeleidingscommissie, en in afstemming met RWS Bodem+, worden deze mba in één document gecombineerd met de voor de Omgevingswet te actualiseren HUM Besluit bodemkwaliteit. Afronding wordt eind 2023 verwacht.

De herziening van de BUM voor Tijdelijke bemalingen met het oog op de Omgevingswet is niet gestart in 2022. Deze schuift door naar 2023, en zal starten na afronding van BRL SIKB 12000, waarbij ook inhoudelijke wijzigingen naar analogie van inhoudelijke wijzigingen in BRL SIKB 12000 zullen worden doorgevoerd.

Platform Overheid en Kwaliteit Bodem (POKB)

Tot en met 2020 werd het POKB gefinancierd door het Ministerie van I&W. Vanaf 2021 is deze financiering stopgezet. Vanaf begin 2020 zijn gesprekken gevoerd met Omgevingsdienst NL, de VNG Werkgroep Bodem en het Ministerie om te verkennen of er alternatieve financieringsbronnen mogelijk zijn. Uit deze gesprekken blijkt draagvlak voor het werk van POKB, maar er zijn geen financiële middelen gevonden. In 2021-2022 zijn de activiteiten van POKB, waaronder een online visitatieronde, gezamenlijk gefinancierd door de in POKB-deelnemende organisaties.

Eind 2022 is door deelnemers van POKB een voorstel gedaan aan ODNL voor verbinding van de POKB-visitaties met het systeem van visitaties dat ODNL in 2022-2023 ontwikkelt in het kader van het Inter Bestuurlijk Programma Versterking VTH.

6. Jaarplan Bodembeheer 2023

In 2023 worden voor de 3 programmalijnen de volgende accenten gelegd:

1. Effectief en actueel stelsel:

- Vervolg van de inhoudelijke herziening van BRL SIKB 7500 (protocol 7510) en daaraan gerelateerd uitbreiding van BRL SIKB 9335 met een nieuw protocol, en van BRL SIKB 12000.
- Vervolg modernisering AS 1000 en AS 2000.
- Aanvulling van schema's met eisen voor monstername/monster conservering en analyses t.b.v. bodemonderzoek PFAS.
- Herziening documenten voor sleufloze technieken.
- Vervolg aanpassing van de instrumenten voor overheidstaken voor bodembeheer op de Omgevingswet, waarbij tevens naar behoefte vanuit de praktijk inhoudelijke actualisaties doorgevoerd worden.
- Bijdrage door SIKB aan vervolgcacties door I&W i.k.v. het Programma Versterking kwalibostelsel.

2. Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig:

- Toevoegen van bewezen on site meettechnieken aan protocollen voor bodemonderzoek, of als dat niet haalbaar blijkt, uitgeven van handreikingen, om de kwaliteit van de toepassing van deze meettechnieken bij milieuhygiënisch bodemonderzoek te borgen;
- Ontwikkeling van handreikingen voor opkomende probleem-stoffen (macro-plastics, verkenning voor micro-plastics, drugsafval).
- In opdracht van het Ministerie van BZK zal SIKB in 2023 vervolg van de voorbereiding van de standaarden voor opnemen van milieuhygiënische bodemkwaliteitsgegevens in de BRO (inclusief PFAS), als onderdeel van Fase 2 van de BRO.

3. Kennis op orde:

- Bijeenkomsten, bondige handreikingen en cursussen en 'micro-learnings' gericht op borging uitvoeringskennis, zowel voor bestaande werkwijzen als voor wijzigingen daarin, bijvoorbeeld door wijzigingen in wetgeving (Omgevingswet) of werkvoorschriften. Hierbij wordt steeds meer gebruik gemaakt van online mogelijkheden voor kennisoverdracht en kennisdelen.

De voorgenomen activiteiten voor de drie programmalijnen zijn weergegeven in bijlage 1.

Bijlage 1. Voorgenomen activiteiten 2023

Voorgenomen activiteiten Bodembeheer 2023	
I. Programmalijn Effectief en actueel stelsel	
A. Algemeen	
1. Herziening AS SIKB 1000 en AS SIKB 2000.	In uitvoering, loopt door in 2023. Herziening in lijn met aanpassingen BRL 1000 en 2000. Project betreft alleen AS-document, niet de protocollen. Vaststelling verwacht eind 2023.
2. Versnelling procedures: overleg met I&W en RvA.	Uitgevoerd. Uitkomst: geen vaste procedure, wordt per wijziging bekeken. Onderwerp van gesprek in I&W Programma Versterking Kwalibo-stelsel.
3. Ringonderzoek certificerende instellingen.	Ringonderzoek Certificerende Instellingen Bodembeheer voor BRL 2100, om de werkwijze door de CI's (verder) te harmoniseren.
4. Monitoring uitvoering certificaathouders	Jaarrapportage m.b.t. functioneren certificatieschema's in 2022.
5. Bijdrage van SIKB aan I&W Programma Versterking Kwalibo-stelsel	Vervolg van de inzet vanuit SIKB in het kader van het programma.
6. Onderzoek sluiting keten kwaliteitsborging in bodembeheer.	Actualisatie van in 2000 door Oranjewoud uitgevoerde onderzoek naar kritische functies en processen in bodembeheer.
7. Bijdrage aan actualiseren NEN normen.	Bijdragen aan actualiseren NEN-normen door deelname aan daarvoor door NEN ingestelde Taakgroepen voor aanpassing van de normen voor vooronderzoek (5717, 5720, 5725 en 5740) uitvoering onderzoek (5744, 5755 en 5766), Bodemenergie & waterputten (nieuwe EN) en de bij actie 34 genoemde normen.
B. Hergebruik grond en baggerspecie en (water)bodemsanering	
8. Herziening BUM's en HUM's voor ontgraven en saneren en HUM Bbk.	Herziening van de bestaande documenten (BUM en HUM Bodemsanering van SIKB en HUM Bbk van Bodem+) met het oog op de Omgevingswet. Herziening gestart eind 2022, vaststelling verwacht eind 2023.
9. Herziening digitale checklisten voor graven, saneren, toepassen en opslag van grond, bagger en bouwstoffen t.b.v. gebruik door toezichthouders bodem.	Uitvoering start na afronding van actie 8.
10. Herziening BRL SIKB 7500 / protocol 7510	Vervolg van het in 2021 gestarte project. In 2022 enige tijd aangehouden a.g.v. aankondiging beleidsaanpassing TGG van I&W. Afronding verwacht in 2023.
11. Update reikwijdte protocol 7511	Een deel van de reikwijdte van protocol 7511 valt na inwerkingtreding van de Omgevingswet niet meer onder de erkenningsplicht. In 2023 nader te bepalen wat dit betekent voor de inhoud van het protocol. Minimaal is een project nodig om certificaathouders te informeren i.s.m. Bodem+.
12. AS SIKB 3000 uitbreiden met prestatiebladen voor laboratoriumanalyses op PFAS in grondwater.	Uitvoering in samenhang met actie 13. Vaststelling verwacht Q2 2023.
13. Verankering toepassing werkvoorschriften voor veldwerk	Opnemen verwijzingen naar of overnemen van werkvoorschriften voor PFAS bemonstering uit de

Voorgenomen activiteiten Bodembeheer 2023	
bij onderzoek naar PFAS in grond en (water)bodem in AS/BRL SIKB 1000 en AS/BRL SIKB 2000.	Handreiking PFAS bemonsteren (VKB, VVMA, Expertisecentrum PFAS, 2020). Over de wenselijkheid hiervan liepen de meningen in 2020 nog uiteen, maar intussen staan partijen hierachter. Uitvoering in samenhang met actie 12. Vaststelling verwacht in Q2 2023.
14. Vertaling nieuwe normen voor uitloogtesten EU-Bouwproducten-verordening (CPR) in AS SIKB 3000 en mogelijk Protocol 9335-9, AP04 en protocol 1002-1003.	Europese normen voor uitloogtesten voor bouwproducten zijn in voorbereiding. Vanwege verplichte karakter is aanpassing van AP04 (alleen de onderdelen over bouwstoffen) nodig, na vaststelling van deze Europese normen.
C. Mechanisch boren, bodemenergie en bronningen	
15. Herziening BUM's en HUM's Bodemenergie	Herziening met het oog op de implementatie van de Omgevingswet. Naar behoefte van gebruikers doorvoeren van andere inhoudelijke aanpassingen. Vaststelling door CCvD verwacht in 2 ^e kwartaal van 2023.
16. Aanpassing BRL SIKB 2100 en protocol 2101	Op verzoek van de certificatie-instellingen en het CCvD Bodembeheer onderzoeken meerwaarde van een andere indeling van de in BRL SIKB 2100 onderscheiden scopes. Starten voorbereiding ter aanpassing van de indeling in scopes.
17. Bijdrage aan herziening ISSO 73 door ISSO.	SIKB neemt deel in de door ISSO ingestelde Kontaktgroep.
18. Herziening BRL 12000 Tijdelijke grondwaterbemaling	Vervolg van de in 2022 gestarte inhoudelijke herziening. Vaststelling door CCvD verwacht in 2 ^e helft van 2023.
19. Herziening BUM Tijdelijke bemalingen	Na afronding van BRL 12000 zal worden gezien of actualisatie van deze handreiking gewenst is.
20. Update kennisportaal www.bronbemalen.nl	Na afronding van de herziening van BRL 12000 (actie 18) wordt gezien of actualisatie van deze website gewenst is.
21. Sleufloze aanlegtechnieken: herziening Protocol 5201	Herziening op basis van de opgedane praktijkervaringen, geïnventariseerd in 2022. Uitvoering in samenhang met actie 22. Vaststelling verwacht Q2 2023.
22. Sleufloze aanlegtechnieken: herziening Kennisdocument voor bevoegde gezagen	Herziening mede met het oog op de Omgevingswet en op basis van de opgedane praktijkervaringen, geïnventariseerd in 2022. Uitvoering in samenhang met actie 21. Vaststelling verwacht Q2 2023.
D. Digitaal werken	
23. Actualisatie gegevensstandaard SIKB 0101 met het oog op de implementatie van de Omgevingswet	Publicatie domeintabellen bij inwerking treden Omgevingswet. Modelaanpassingen waarschijnlijk niet nodig omdat alle uitwisselbehoeften worden gedekt door de actuele versie van SIKB0101. Tevens communicatie ter bevordering van de actuele versie van SIKB 0101 in de keten.
II. Programmatisch Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig	
A. Algemeen	
24. Bevorderen innovaties.	Verkenning gewenste innovaties bij de diverse SIKB-secties voor bodembeheer.
25. Impact-analyse EU Bodemrichtlijn op SIKB-schema's bodembeheer.	In beeld brengen van discrepanties en consequenties daarvan. Uitkomsten communiceren met I&W-RWS.
26. Inventarisatie van benodigde aanpassingen in schema's	Deze activiteit wordt uitgevoerd in samenwerking met het initiatief Circulair Terreinbeheer.

Voorgenomen activiteiten Bodembeheer 2023	
bodembeheer met het oog op versterking van de circulaire economie	
B. Digitaal werken	
27. Ontwikkeling standaard voor milieuhygiënische bodemkwaliteitsgegevens in de BRO in opdracht van het Ministerie van BZK.	Coördinatie ontwikkeling standaard voor het opnemen van milieuhygiënische bodemkwaliteitsgegevens in de BRO, als onderdeel van Fase 2 van de BRO. Betreft samenwerking van SIKB, Geonovum en TNO. Gestart november 2022, loopt door tot en met 2024.
28. Impact-analyse van BRO-standaard voor milieuhygiënische bodemkwaliteitsgegevens op SIKB-schema's bodembeheer en BUM's en HUM's.	Op basis van de consultatie-versie van de standaard (zie actie 27). De consultatie-versie wordt voorzien in Q3 van 2023.
C. Hergebruik grond en baggerspecie en (water)bodemsanering	
29. Herziening protocol 2003	Inhoudelijke herziening naar aanleiding van ontwikkelingen (o.a. nieuwe versie NEN5717/5720).
30. On site screenings-technieken en geofysische meettechnieken in schema's voor bodemonderzoek inbedden	Ontwikkelen van voorschriften voor inzet van gevalideerde on site screeningstechnieken en geofysische meettechnieken bij (water)bodemonderzoeken en partijkeuringen. Wijze van voortzetting afhankelijk van oordeel RvA over certificeerbaarheid voorschriften veldwerk Handheld XRF.
31. Handreiking macro-plastics in baggerspecie	Op verzoek van Unie van Waterschappen ontwikkelen van een document dat vastlegt welke opties er zijn om de aanwezigheid van macro-plastic in baggerspecie dat bij onderhoud vrijkomt, voorafgaand aan het baggeren tijdens het baggeren en bij bewerken voorafgaand aan toepassen van de baggerspecie, zoveel als redelijkerwijze mogelijk is te minimaliseren.
32. Verkenning handreiking Microplastics bij bodemonderzoek	V Verkenning haalbaarheid en gewenste scope voor handreiking voor bemonstering en/of analyse in van micro-plastics in (water)bodems en grondwater.
33. Handreiking bodemonderzoek dumpingen drugsafval	Handreiking met onderzoeksstrategie en werkvoorschriften voor monsterneming en transport van monsters bij bodemonderzoek bij dumpingen van afval van drugslaboratoria.
34. Bijdragen aan overgang van NEN 5104 Boorbeschrijvingen en 5706 Zintuigelijke waarnemingen naar NEN-EN ISO 14688 en NEN-EN-ISO 25177, resp. de in ontwikkeling zijnde NEN 6693.	Deze overgang heeft gevolgen voor BRL en AS SIKB 2000, BRL SIKB 2100, BRL SIKB 6000, BRL SIKB 7000, BRL SIKB 12000, datastandaard SIKB 0101 en de opname van milieukwaliteitsgegevens in de BRO.
D. Mechanisch boren, bodemenergie en bronneringen	
35. Bijdragen aan praktijkproef voor bepalen interferentie tussen gesloten bodemenergiesystemen in drukke gebieden.	SIKB maakt deel uit van het consortium, onder leiding van Deltares, dat via een veldproef wetenschappelijk onderzoek (OPTIGBES) verricht naar de interferentie tussen gesloten bodemenergiesystemen in drukke gebieden. Inhoudelijke resultaten verwacht in Q1 van 2024, waarna benodigde uitwerking in SIKB-documenten kan worden geïnventariseerd en implementatie daarvan gepland.

Voorgenomen activiteiten Bodembeheer 2023	
36. Format voor geautomatiseerde data-uitwisseling bodemenergiesystemen.	Ontwikkelen van format voor digitaal aanleveren van gegevens van bodemenergiesystemen (BRO-proof), dat ingelezen kan worden in LGR, waarna deze gegevens beschikbaar komen voor de BRO en de WKO-tool. In samenwerking met bedrijven en omgevingsdiensten, LGR en BRO.
III. Programmalijn Kennis op orde	
37. Bijeenkomsten kennisoverdracht en kennisdelen	Platforms: a) Platform Bodembeheer: twee online bijeenkomsten en een fysieke bijeenkomst. b) Platform Toezicht Bodem: een bijeenkomst. c) Platform Baggernet: twee bijeenkomsten. d) Platform Bronbemalen: twee bijeenkomsten, in samenwerking met BouwendNL. Losse themabijeenkomsten/webinars n.a.v. actualiteiten en vragen/knelpunten in de uitvoeringspraktijk (ca. 4 bijeenkomsten/webinars).
38. Platform Overheid en Kwaliteit Bodem (POKB)	Twee bijeenkomsten in 2023. Vervolg overleg met o.a. ODNI over aansluiting POKB bij visitaties door ODNL i.k.v. Interbestuurlijk Programma Versterking VTH.
39. Onderhoud en ontwikkeling van en bijdrage aan websites en andere informatieve documenten	Voor bodembeheer betreft het: - sikb.nl - pokb.nl (zie ook actie 34) - bronbemalen.nl - baggernet.info - waterbodempijzer.nl - SIKB TV, oa. vervolg film-serie 'De Toepassing' - voordatubegintmetsaneren.nl Tevens diverse waaiers + factsheets.
40. Examenreglement en Examens Milieukundige Begeleider	Doorlopende activiteit: beheer en actualisatie.
41. Congressen & symposia	SIKB Jaarcongres op 3 oktober 2023. Symposium Bodem Breed 2023 op 13 april 2023; SIKB neemt deel in de programmacommissie.
42. Bijdrage aan digitale nieuwsbrief 'Tussen bodem en ondergrond'	Twee-wekelijkse nieuwsbrief i.s.m. Rijkswaterstaat, TNO, RIVM en Deltares.
43. Opleiding Veldwerk Waterbodemonderzoek	In 2023 2 opleidingsrondes voor maximaal 24 deelnemers in totaal.
44. Bodembreed Academie	In samenwerking met Stichting Bodembeheer Nederland en KOBO-HO. In 2023 inzet op vergroten van aantal gebruikers, verwerven van positie in de kennisinfrastructuur, uitbreiden van het aanbod met diverse leermodules (o.a. Kwalibo, bodem-energie bodemverontreiniging, veldwerkers (gevorderd), bronbemalen), en versterken samenwerking met het hoger onderwijs.
45. Communicatie over de bijdrage van kwaliteitsborgings-schema's aan opgaven van	De betekenis van het systeem van kwaliteitsborging in de uitvoering van grondverzet en bij ontwerp en realisatie van

Voorgenomen activiteiten Bodembeheer 2023	
circulaire economie en energietransitie.	bodemenergiesystemen zichtbaar maken in de communicatie.
46. Kennisbevordering schema's bodembeheer	Voor BRL 11000 inventariseren waar tekorten zijn in de deskundigheid van de uitvoering door overheid en bedrijfsleven. Op basis daarvan in afstemming met betrokkenen een plan voor ontwikkeling van kennisinstrumenten opstellen.
47. Netwerkactiviteiten	Op regelmatige basis contact houden met de in SIKB belanghebbende partijen, om praktijksignalen op te vangen en te communiceren over ontwikkelingen binnen SIKB(-producten).
48. Beantwoorden praktijkvragen	Beantwoorden van vragen die over de schema's en activiteiten van SIKB aan SIKB worden gesteld, waar toepasselijk in samenwerking met de Helpdesk IPLO.

Bijlage 2. Overzicht uitvoering jaarplan 2022

Uitvoering acties Jaarplan Bodembeheer 2022	
I. Programmalijn Effectief en actueel stelsel	
A. Algemeen	
1. Inhoudelijke herziening BRL 6000 en BRL 7000 met onderliggende protocollen	Afgerond. Treedt in werking met eerstvolgende wijziging Rbk.
2. Modernisering BRL SIKB 2000 en protocol 2001, 2002, 2003 en 2018	Afgerond. Wijzigingsblad dat opname in Rbk vóór in werking treden Omgevingswet mogelijk maakt vastgesteld 31-10-2022. Treedt in werking met eerstvolgende wijziging Rbk.
3. Herziening AS SIKB 1000 en AS SIKB 2000.	In uitvoering. Loopt door in 2023.
4. Versnelling procedures.	Uitgevoerd. Uitkomst overleg met I&W en RvA: geen vaste procedure, wordt per wijziging bekeken. Belegd in I&W Programma Versterking Kwalibo-stelsel.
5. Ringonderzoek certificerende instellingen.	Ringonderzoek Certificerende Instellingen Bodembeheer voor BRL 2100 niet uitgevoerd
6. Monitoring uitvoering certificaathouders	Afgerond. Jaarrapportage m.b.t. functioneren certificatieschema's in 2021 vastgesteld in Q4.
7. Bijdragen aan Programma Versterking Kwalibo-stelsel van I&W	Uitgevoerd. Loopt door in 2023.
8. Verkennen gewenste innovaties.	Uitgevoerd binnen de lopende actualisaties van schema's. Wijzigingsblad protocol 11001 om toepassing van een nieuw circulatiemedium in gesloten bodemenergie-systemen mogelijk te maken (zie actie 14.a). Tevens deelname SIKB in initiatief Circulair Terreinbeheer (zie ook actie 23 en actie 29).
9. Impact-analyse van toekomstige I&W-Leidraad voor inhoud van normdocumenten.	Niet uitgevoerd. Schuift door naar 2023. Leidraad komt in 2023 beschikbaar als onderdeel van Programma Versterking Kwalibo-stelsel.
9a. Bijdrage aan actualiseren NEN normen. (niet voorzien)	Uitgevoerd. Loopt door in 2023. Bijdragen aan actualiseren NEN-normen door deelname aan daarvoor door NEN ingestelde Taakgroepen voor aanpassing van de normen voor vooronderzoek (5717, 5720, 5725 en 5740) uitvoering onderzoek (5744, 5755 en 5766), Bodemenergie & waterputten (nieuwe EN) en de bij actie 30 genoemde normen.
B. Hergebruik grond en baggerspecie en (water)bodemsanering	
10. Herziening BUM's en HUM's voor ontgraven en saneren	In uitvoering. Loopt door in 2023.
11. Herziening digitale checklisten voor toezichthouders, met oog op de Omgevingswet.	Niet gestart. Uitvoering start na afronding actie 10.
12. Verwerken nieuwe normen voor uitloogtesten EU-Bouwproductenverordening (CPR) in AS SIKB 3000 en mogelijk Protocol 9335-9, AP04 en protocol 1002-1003.	Niet van toepassing in 2021. Vaststelling van de Europese normen voor uitloogtesten voor bouwproducten is nog in voorbereiding.

Uitvoering acties Jaarplan Bodembeheer 2022	
13. Herziening BRL SIKB 7500 / protocol 7510	In uitvoering. Loopt door in 2023.
C. Mechanisch boren, bodemenergie en bronningen	
14. Herziening BUM's en HUM's Bodemenergie	In uitvoering. Loopt door in 2023.
14a. Wijzigingsblad protocol 11001 om toepassing van een nieuw circulatiemedium in gesloten bodemenergiesystemen mogelijk te maken. <i>(niet voorzien)</i>	Afgerond. Wijzigingsblad bij zowel versie 3.0 als 3.1 van protocol 11001 vastgesteld. Opname in Rbk aangevraagd.
15. Bijdrage aan herziening ISSO 73 door ISSO. <i>(niet voorzien)</i>	In uitvoering. Loopt door in 2023.
16. Herziening BRL 12000 Tijdelijke grondwaterbemaling.	Afgerond: Actualisatie t.b.v. aansluiting bij Omgevingswet. In uitvoering, en doorlopend in 2023: Inhoudelijke herziening.
17. Herziening BUM Tijdelijke bemalingen.	Niet gestart. Schuift door naar 2023. Na afronding van BRL 12000 (actie 16) wordt bezien of actualisatie van deze handreiking gewenst is.
17.a Inventarisatie gebruiks-ervaringen documenten Sleufloze technieken. <i>(niet voorzien)</i>	Afgerond. De uitkomsten van de inventarisatie leiden mogelijk tot aanpassing van de documenten.
D. Digitaal werken	
18. Actualisatie datastandaard SIKB0101 met het oog op de implementatie van de Omgevingswet	Actualisatie niet uitgevoerd. Verschuift naar 2023 vanwege uitstel Omgevingswet. De domeintabel 0101 is per 1-7-2022 in een nieuwe service gepubliceerd ter vergroting van de gebruiksvriendelijkheid en om goed voorbereid te zijn op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (te vinden op codes.sikb.nl).
19. Uitbreiden protocol 2003 en 2018 met datasets voor gestandaardiseerde gegevensuitwisseling.	Afgerond. Vastgesteld als onderdeel van Modernisering BRL 2000 (actie 2).
20. Verankering toepassing werkvoorschriften voor veldwerk bij onderzoek naar PFAS in grond en (water)bodem in AS/BRL SIKB 1000 en AS/BRL SIKB 2000.	In uitvoering. Loopt door in 2023. Afronding naar verwachting in samenhang met actie 21.
21. AS SIKB 3000 uitbreiden met prestatiebladen voor laboratoriumanalyses op PFAS in grondwater.	In uitvoering in samenhang met actie 20. Loopt door in 2023. [Omschrijving gewijzigd: betreft niet aanpassing AP04 (oude omschrijving), maar aanpassing AS SIKB 3000].
21a. Herziening AS SIKB 3000 <i>(niet voorzien)</i>	Afgerond. Betreft Wijzigingsblad om in werking treden herziene versie AS SIKB 3000 (vastgesteld in 2020) vóór inwerkingtreding Omgevingswet mogelijk te maken.
II. Programmalijn Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig	
A. Algemeen	

Uitvoering acties Jaarplan Bodembeheer 2022	
22. Verkenning transitie naar een Circulaire Economie in het Bodembeheer	Niet uitgevoerd, vanwege niet beschikbaar komen van subsidie.
23. Inventarisatie van welke aanpassingen in schema's bodembeheer met het oog op versterking van de circulaire economie	Uitgevoerd. Loopt door in 2023. Deze activiteit wordt uitgevoerd in samenwerking met het initiatief Circulair Terreinbeheer (zie ook actie 8).
24. Verkenning werkvoorschriften veldwerk bij onderzoek bodemverontreiniging bij drugsdumpingen	Niet uitgevoerd. Verschuift naar 2023.
B. Digitaal werken	
25. Ontwikkeling standaard voor opname van milieuhygiënische bodemkwaliteitsgegevens in de BRO in opdracht van het Ministerie van BZK.	In uitvoering. Loopt door in 2023 en 2024.
C. Hergebruik grond en baggerspecie en (water)bodemsanering	
26. Herziening protocol 2003.	Afgerond: Toevoeging standaard-dataset voor gegevens-uitwisseling is vastgesteld als onderdeel van actie 2. Deel schuift door naar 2023: Inhoudelijke herziening n.a.v. ontwikkelingen (o.a. nieuwe versie NEN5717/5720).
27. On site screeningstechnieken en geofysische meettechnieken in schema's voor bodemonderzoek inbedden	Uitgevoerd. Loopt door in 2023. Oorspronkelijk voornemen aangepast o.b.v. een in maart 2022 n.a.v. de resultaten gehouden consultatie van drie secties en het CI-overleg. Wijze van voortzetting afhankelijk van oordeel RvA over certificeerbaarheid voorschriften veldwerk Handheld XRF.
28. Pilot generieke alternatieve werkwijze	In uitvoering. Loopt door in 2023.
29. Stimuleren innovaties in werkwijzen bodembeheer	Uitgevoerd in combinatie met actie 8 (zie actie 8).
D. Mechanisch boren, bodemenergie en bronningen	
28.a Sleufloze aanlegtechnieken: herziening Protocol 5201	In uitvoering in samenhang met actie 29. Loopt door in 2023.
29.b Sleufloze aanlegtechnieken: herziening Kennisdocument voor bevoegde gezagen	In uitvoering in samenhang met actie 28. Loopt door in 2023.
30. Bijdragen aan overgang van NEN 5104 Boorbeschrijvingen en 5706 Zintuigelijke waarnemingen naar NEN-EN ISO 14688 en NEN-EN-ISO 25177, resp. de in ontwikkeling zijnde NEN 6693.	Uitgevoerd. Loopt door in 2023.
31. Bijdragen aan praktijkproef voor bepalen interferentie tussen gesloten bodemenergiesystemen in drukke gebieden.	Uitgevoerd. Loopt door in 2023.

Uitvoering acties Jaarplan Bodembeheer 2022	
III. Programmalijn Kennis op orde	
32. Update kennisportaal Waterbodewijzer.nl wegwijs in de waterbodem	Afgerond.
33. Bijeenkomsten kennisoverdracht en kennisdelen	Platforms: Uitgevoerd: e) Platform Bodembeheer: twee webinars (29-03-2022 en 05-12-2022) en een fysieke bijeenkomst (28-06-2022). f) Platform Toezicht Bodem: bijeenkomst op 22-11-2022. g) Platform Baggernet: een webinar en een fysieke bijeenkomst (januari 2023). Niet uitgevoerd, verschuift naar 2023: h) Platform Bronbemalen: twee bijeenkomsten, in samenwerking met BouwendNL. Uitgevoerd: Twee regionale bijeenkomsten over wijziging in de bodem-schema's, o.a. ter aansluiting op de Omgevingswet op 10-10-2022 en 11-10-2022.
34. Platform Overheid en Kwaliteit Bodem (POKB)	Uitgevoerd.
35. Onderhoud en ontwikkeling van en bijdrage aan websites en andere informatieve documenten	Uitgevoerd. Tevens diverse waaiers en factsheets gepubliceerd, waaronder de waaier 'Ter land, ter zee en in de lucht' over toepassing van opkomende onderzoekstechnieken in archeologie en bodembeheer (in samenhang met actie 27).
36. Examenreglement MKB	Uitgevoerd. Doorlopende activiteit.
37. Congressen & symposia	Uitgevoerd. Online SIKB-congres op 10 maart 2022. SIKB Jaarcongres op 29 september 2022. Deelname in programmacommissie Symposium Bodem Breed 2022.
38. Bijdrage aan digitale nieuwsbrief 'Tussen bodem en ondergrond'	Uitgevoerd.
39. Opleiding Veldwerk Waterbodemonderzoek	Uitgevoerd. In 2022 één uitvoering van de cursus inclusief aanbod van e-learning.
40. Bodembreed Academie	Uitgevoerd. In 2022 o.a. samenwerkingsovereenkomst met SBN afgesloten, online leermodules toegevoegd, e-learning veldwerk landbodemonderzoek voor beginnende veldwerkers ontwikkeld.
41. Communicatie over de bijdrage van kwaliteitsborgings-schema's aan opgaven van circulaire economie en energietransitie.	Uitgevoerd. Onder andere via Youtube-serie 'De Toepassing'.
42. Netwerkactiviteiten	Uitgevoerd.
43. Bijdragen aan de geoweek voor schoolkinderen	Niet uitgevoerd.